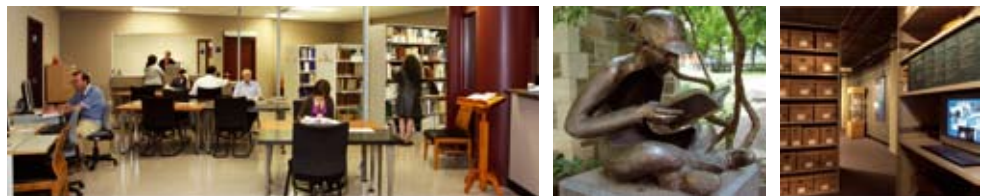

75ste IFLA-congres in Quebec

een verslag van de Vlaamse delegatie

De International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) telt meer dan 40 secties, onderverdeeld in acht divisies. Op het jaarlijkse congres organiseert elke sectie, alleen of samen met andere, inhoudelijke sessies. Dit enorme aanbod wordt gespreid over vijf dagen met telkens zes parallelsessies. Het sectiebestuur of standing committee vergadert meestal twee keer. De vierduizend deelnemers komen uit alle hoeken van de wereld en ook de sprekers komen van alle continenten. Bovendien vinden er vlak voor en na het congres nog 'satellite meetings' plaats, telkens rond een specifiek thema. Een ruim en gevarieerd aanbod dus, als individu onmogelijk te overzien. Gelukkig trok er ruim een dozijn Vlamingen naar Quebec voor het 75ste IFLA-congres. *Bibliotheek- & archiefgids* vroeg een aantal van hen welke ervaring en inspiratie ze meebrachten uit Canada.

*Bibliotheken en archieven in Quebec.
Foto's v.l.n.r.: Luc Bauwens; BAnQ, Robert Sauvageau; Luc Bauwens; BAnQ, Louise Leblanc.*

Over het muurtje kijken

Zeker in de sessies over standaarden wordt het belang van internationale beroepsorganisaties snel duidelijk. Ontwikkelingen die een impact hebben op het dagelijkse werk in instellingen over de hele wereld, worden vanuit deze organisaties gestuurd. De bibliotheeksector staat hierin bijzonder ver, maar ook de archief- en de museumsector evolueren snel. IFLA volgt deze ontwikkelingen met belangstelling, zo bleek. **Françoise Leresche** van de Bibliothèque nationale de France (BnF) wees erop dat de standaarden voor beschrijving gebruikt door bibliotheken en archieven, complementair zijn. Dat biedt heel wat mogelijkheden in de digitale wereld, zeker als ze bewust op elkaar afgestemd worden. Leresche eindigde dan ook met een pleidooi voor structurele samenwerking op dit vlak tussen IFLA en de Internationale Archiefraad (ICA).

Pat Riva kwam uitleg geven bij FRBRoo, een interpretatie van de 'functional requirements for bibliographic records' (FRBR). FRBRoo legt een verband tussen FRBR en CIDOC CRM, het 'Conceptual Reference Model' ontwikkeld in de schoot van de Internationale Museumraad (ICOM). De oefening was interessant voor beide standaarden. Zo brengt CRM processen beter in kaart terwijl FRBR beter is in het

beschrijven van massaproducten of van de relatie tussen 'creatie' en het materiële product ervan. Opnieuw een pleidooi voor structurele samenwerking tussen twee beroepsorganisaties.

In Litouwen is er alvast een Latvian Standardization Technical Committee for Archive, Library and Museum Work opgericht. Hierin zetelen organisaties uit de drie sectoren. Vooral met het oog op digitaliseringsprojecten is deze interdisciplinaire samenwerking belangrijk. De Baltische staten volgen de internationale ontwikkelingen duidelijk op de voet. Nemen ze binnenkort het voortouw?

Ondertussen blijft het op de werkvloer roeien met de riemen die er zijn. De Morgan Library & Museum besliste bijvoorbeeld om een bibliotheekstelsel te gebruiken om zowel bibliotheek- als museumcollectie te beschrijven. Dat resulteerde in een interessante oefening om objectbeschrijvingen in MARC-formaat weer te geven. Maar of dit nu de weg is die we moeten bewandelen om archieven, bibliotheken en musea dichter bij elkaar te brengen?

Bruno Vermeeren, Coördinator VBAD

Cabaret

"Hot topics in academic and research libraries – discussions with experts" zou een evenement in cabaretstijl worden in een zaal vol ronde tafels. Aan de ingang van de zaal hing een lijst met 'hot topics' en per tafel werd er één behandeld: collectievorming, e-books, e-learning, digitalisering van de collectie, reference desk ... 'Hot topics...' was een logisch vervolg op een sessie die ik vorig jaar in Durban had bijgewoond en die mij toen zeer interessante contacten en informatie opleverde.¹

Voor elke tafel had de sectie van academische en onderzoeksbibliotheken een expert uitgenodigd. Sue McKnight van de Trent University, Nottingham, UK trok de sessie over e-learning op gang. Universiteiten en hogescholen maken haast allemaal gebruik van een elektronisch leerplatform (bijv. Blackboard). In welke mate gebeurt dit in overleg met de bibliotheek en hoe maken de bibliotheken zelf gebruik van deze e-leerplatformen? Aan onze tafel werden ervaringen uitgewisseld over het bijbrengen van informatievaardigheden door het organiseren van online cursussen (Genève - Université: faculté des sciences économiques et sociales). De deelnemers pleiten ervoor om informatievaardigheden in te bedden in het curriculum. We praatten ook over de enorme kosten van e-books. Na de evaluatie van een proefproject wordt meestal beslist om ermee door te gaan. Meer informatie over de e-learningmaterie en e-portfolio's is te vinden op de website www.jisc.ac.uk.

Simone De Landtsheer, Lessius Hogeschool Antwerpen

Bedreigde talen

Niet alleen bibliothecarissen kwamen aan het woord op dit congres. Zo hield **Herman Pabbruwe**, CEO van Brill, een causerie met als titel 'Dying to be counted' over het academisch onderzoek en het lot van bedreigde talen. 2008 is voor de Verenigde Naties het Internationale Jaar van de Talen. Hoewel er meer dan 6.000 talen bestaan, is 90 % hiervan bedreigd en zullen ze verdwijnen. Globalisering en de massamedia maken de huidige wereldtalen steeds dominanter.

Pabbruwe vertelde hoe Brill zich positioneerde als uitgever van taalonderzoek. Brill neemt daarin opmerkelijke initiatieven. Zo ontwikkelde de uitgever 'Brilltext' een fonttype met 6.000 tekens, vrij beschikbaar voor niet-commercieel gebruik. Google indexeert de boeken uit het fonds. Rechten-vrije titels zijn vrij raadpleegbaar. Brill zoekt samenwerking met de onderzoekswereld, Unesco en bibliografische databanken. Pabbruwe zag mogelijkheden in open access en toonde daarmee aan dat hij als wetenschappelijke uitgever meedenkt met bibliotheken.

Simone De Landtsheer, Lessius Hogeschool Antwerpen
Bruno Vermeeren, Coördinator WBAD

Juridische authenticiteit

Eindelijk was het zover, ik zou voor de eerste keer het IFLA-congres bijwonen. Met hoge verwachtingen vertrok ik naar Canada, net zoals duizenden informatiespecialisten uit alle hoeken van de wereld.

Deelnemers aan het congres kon je gemakkelijk herkennen aan het miniprogramma om hun hals met hun naam en land van afkomst. Onderweg van of naar het congres en tijdens de randactiviteiten die IFLA aanbood, kwam je het vaakst in contact met collega's en vond je tijd om te discussiëren, want tijdens het congres zelf was daar te weinig tijd voor.

De inkomhal van IFLA 2008. Foto: Giles Martin.

Op een congres zoals dit vallen de grote culturele en maatschappelijke verschillen op. Altijd is het doel hetzelfde, namelijk gebruikers zo goed mogelijk begeleiden en opleiden in het gebruik van de noodzakelijke bronnen; de middelen om deze doelen te bereiken zijn echter heel verschillend. Zo moet de bibliotheek van het parlement van Rwanda nog steeds werken aan leesbevordering, zelfs bij hun parlementsleden. Aan de andere kant van de wereld, in Australië, werkt men al volop met web 2.0 (Facebook, YouTube voor opleidingen van de gebruikers, blogs, wiki's, alle parlementsleden hebben pagina's op Wikipedia) en

bestaan er zelfs plannen om informatie om te zetten in mp3-bestanden. Letterlijk een wereld van verschil!

Bijzonder interessant was de sessie van **Pascal Petitcollot** (LegiFrance) over de authenticiteit van officiële juridische informatie. In de juridische sector wordt informatie in snel tempo gedigitaliseerd, zowel door de overheid als door de uitgeverijen. Mogen de bronnen die op internet worden aangeboden wel gebruikt worden voor wettelijke doeleinden? De nieuwe generatie van advocaten is zo gewend om met dit materiaal te werken, dat ze niet meer stilstaan bij de waarde van de authentieke basisbronnen op papier. Hier ligt een belangrijke taak voor de bibliotheek.

Heel veel documenten worden enkel nog op internet geplaatst. Maar wat als een site afgesloten wordt, bijvoorbeeld omdat een bepaalde commissie niet meer bestaat? 'Cyber Cemetery' handelde over de archivering van internetsites. Een wettelijk depot voor deze bronnen bestaat in heel wat landen nog niet, het besef dat dit nodig wordt, is er echter wel. Hier komen tal van zaken bij kijken: welke sites moeten er worden opgenomen? Wat is de einddatum van zo'n site? Wordt de URL overgekocht? Meer en meer stappen we af van papieren bronnen en kopen we enkel nog de licentie voor de toegang tot de digitale versie. We kopen echter geen inhoud en zijn dan ook geen eigenaar van de informatie. Op het congres werd een technologie voorgesteld om dergelijke tijdschriften lokaal toch te archiveren, maar de software was enkel nog maar uitgetest voor een bibliotheek met een paar online tijdschriften. Bovendien, hoe goed je software ook mag zijn, je blijft gebonden aan de licentieovereenkomst met je uitgever. Indien het echt noodzakelijk is moet het kantoor of bedrijf andere beslissingen nemen en ofwel de papieren content blijven aankopen ofwel zorgen dat het de online content mag archiveren.

Eén ding is zeker: we zijn op de goede weg, want we volgen de technologieën in ons vakgebied goed op en moeten niet onderdoen voor de wereldtop. Gewoon prachtig toch, dat al deze mensen dezelfde passie delen voor het vak als ik? Dat motiveert me extra.

"IFLA Milaan, here we come"!

Ann De Meulemeester, Head of Library Stibbe

Veel vragen, weinig antwoorden?

"Of ik geen interesse had om naar IFLA te gaan deze zomer?" Dat moest mijn directeur me geen twee keer vragen. In 2005 ging ik voor het eerst naar een IFLA-congres, toen in Oslo, en hoorde er termen en debatten die mijn oren deden suizen. In 2006 gaven mijn collega Bart Vercruyssen en ikzelf een presentatie over gebruikersonderzoek en marketing in de openbare bibliotheek tijdens de Satellite Meeting Marketing and Management. Een zeer interessante ervaring. En nu kreeg ik weer de kans om sterke visies te horen, de aanzet van oplossingen voor de uitda-

gingen waar alle openbare bibliotheken ter wereld voor staan...

Heel wat sessies kondigden probleemstellingen aan waar ik ook in mijn eigen job mee geconfronteerd word. Hoe kunnen we ook de vergrijzende bevolking naar de bibliotheek halen? Hoe dichten we de kloof tussen het bibliotheekpersoneel en de massa's jongeren die op een andere manier met informatie en communicatie omgaan? Hoe maken en houden we het beroep aantrekkelijk voor *digital natives* en andere profielen? Zijn leden- en uitleencijfers wel de goede maatstaven, of hoe meet je de meerwaarde van een bibliotheek in haar lokale context? Hoe stralen we dag in dag uit onze sterke kanten uit?

Heel veel relevante vragen die blijkbaar wereldwijd spelen. Alleen de concrete antwoorden en vernieuwende inzichten bleven naar mijn gevoel te veel uit. Discussies bleven vaak aan de oppervlakte hangen of werden snel afgebroken bij gebrek aan tijd. Uiteraard kun je met meer dan 4000 deelnemers alleen al om praktische redenen niet zo gemakkelijk kleine discussiesessies opzetten. Maar bieden web 2.0-tools daar niet een oplossing? Ik zou het fijn gevonden hebben als ik op het eind van de dag met collega's én de spreker had kunnen discussiëren of een thema verder had kunnen uitspitten. Het bleef nu iets te veel een eenrichtingsverkeer. Heel wat *hot topics* werden als een probleem of uitdaging benoemd, en ook zo erkend door het publiek. Ze bleven echter te vaak onaangeroerd tijdens de sessies. Misschien waren mijn verwachtingen te hoog gespannen?

In ieder geval zitten we in Vlaanderen op de goede weg. We stellen dezelfde pertinente vragen als collega's in andere landen, we voorvoelen dezelfde uitdagingen en kijken in dezelfde richtingen voor oplossingen. Misschien moeten de openbare bibliotheken van Vlaanderen en Brussel zich maar wat actiever tonen in Milaan, op het volgende IFLA-congres?

Maja Coltura, Projectmanager promotie en communicatie VCOB

Le congrès IFLA, vaut-il encore le voyage?

Wat brengt bibliotheekmensen (M/V) uit de wijde wereld ertoe om zoveel duizenden kilometers te reizen naar een IFLA-congres? Wordt een deelname aan dergelijke internationale bijeenkomsten niet stilaan overbodig nu de volledige inhoud van vrijwel alle lezingen met enkele muisklikken terug te vinden is op www.ifla.org? Of cru gesteld: is het jaarlijkse IFLA-congres de reis nog wel waard?

Ja, omdat er tijdens een dergelijk congres een unieke dynamiek ontstaat door het netwerken met een paar duizend collega's, het nakaarten met land- en beroepsgenoten uit de hele wereld, en met de noorderburen in het bijzonder.

*De Grande Bibliothèque in Montreal.
Foto: BAnQ, Bernard Fougères.*

Ja, omdat geïnspireerde sprekers zoals de artiest en filosoof **Hervé Fischer** bezielen en een hart onder de riem steken. Tijdens zijn indrukwekkende middaglezing *L'avenir des bibliothèques à l'âge du numérique* (www.collectionscanada.gc.ca) liet Fischer er geen twijfel over bestaan: bibliotheken zijn nog lang geen anachronisme en hij acht het zeer onwaarschijnlijk dat ze dat ooit zullen worden. Hij eindigde zijn stevig gedocumenteerd en bevlogen betoog dan ook met "au milieu de tous les prophètes de malheur, et de tous les gourous dangereusement naïfs, je resterai fondamentalement optimiste". Meteen een opsteker voor iedereen die zich zorgen maakt over de toekomst van boeken en bibliotheken. Al leek het alsof die slechts een minderheid vormden onder de congresgangers. Maar misschien is dit dan ook weer niet zo verwonderlijk als je weet dat in vele derdewereldlanden boeken en bibliotheekvoorzieningen nog steeds een strijdpunt zijn.

Fischer merkte ook op dat hoewel informatie steeds meer dematerialiseert, er toch nog altijd monumentale bibliotheekgebouwen opgetrokken worden. Op het eerste gezicht lijkt dit inderdaad vreemd. Gedigitaliseerde informatie kan, in theorie althans, toch overal bewaard en geconsulteerd worden? Is investeren in gebouwen dan nog wel te verantwoorden? Hoe indrukwekkend BAnQ's, de nieuwe bibliotheek van Montreal, en vergelijkbare realisaties ook zijn, dit is een pertinente vraag.

Ja, omdat dit congres toch weer inspirerende initiatieven en ideeën heeft opgeleverd, al was het aanbod voor openbare bibliotheken eerder 'nice to know' dan 'need to know'. Mogelijk geeft dit aan dat de Vlaamse openbare bibliotheeksector geen boten gemist heeft. Twee voorbeelden: In Old Bridge (New Jersey) heeft de bibliotheek een ruimte ingericht op maat van senioren. De aanleiding was de wetenschap dat tegen 2025 ongeveer 1 op 4 inwoners tot deze doelgroep zal behoren. Met 'senior space' wil de bibliotheek tegemoetkomen aan de particuliere wensen/verwachtingen van actieve 60-plussers op het vlak van inrichting, aanbod en dienstverlening. De focus ligt voornamelijk op boeken en lezen, maar ook ontmoeting, bijleren, discussiegroepen, inwonersvergaderingen en gaming maken al deel uit van 'senior space'. Een stuurgroep van 10 senioren garandeert de inspraak van de doelgroep (www.infolink.org/seniorspaces). Een onderzoek over de bijdrage van openbare bibliotheken bij de creatie van 'social capital/trust' of het harmonieus samenleven van verschillende culturen en bevolkingsgroepen in de breedste zin. Want ook al gaan vele theorieën ervan uit dat openbare bibliotheken een positieve invloed kunnen hebben, toch zijn de onderzoeken die dit effectief bevestigen op één hand te tellen. Er is dus nood aan meer onderzoek, niet alleen om de rol van bibliotheken op het vlak van interculturelisering kracht bij te zetten, maar ook om effectieve praktijkvoorbeelden en strategieën in kaart te brengen (www.ifla.org/IV/ifla74/papers/091-Varheim-en.pdf).

Rita Van de Wiele, Openbare bibliotheek Mechelen

Luisterlezen internationaal

Dit jaar viel de hoge kwaliteit op van de presentaties en demonstraties, wellicht dankzij de uitvoerige inbreng van gastland Canada. Maar er was ook meer aandacht voor e-books, audioboeken én de rol van bibliotheken hierbij. Ook de problematiek van kiezen tussen het downloaden of het streamen van e-bookfiles, al dan niet gelinkt aan het juridische kluwen rond het auteursrecht, dook regelmatig op. Het Daisy-formaat (www.daisy.org) voor de aanmaak van luisterboeken, zo bleek, is echt een internationale softwarestandaard geworden, gebruikt in alle continenten en voor diverse toepassingen.

La Grande Bibliothèque, de prestigieuze nieuwe bibliotheek in Montreal van de Bibliothèque et Archives nationales de Québec (BAnQ, www.banq.qc.ca) biedt speciale diensten aan mensen met een (lees)beperking. Er staan computers met spraak- en vergrotingssoftware. Zij fungeert ook als een loket voor lectuur in aangepaste vormen en heeft een beperkte uitleencollectie Daisy- en brailleboeken. Andere titels worden op verzoek aangemaakt en uitgeleend.

De meeste openbare bibliotheken in de provincie Quebec beschikken trouwens over een Daisy-collectie. Er wordt samengewerkt met de 'Service québécois du livre adapté' (<http://services.banq.qc.ca/sdx/sqla/>) en de 'Canadian National Institute for the Blind' (CNIB). De CNIB heeft een sterk uitgebouwde dienstverlening voor visueel gehandicapten. Interessant is onder andere hun webportal met een speciale pagina voor leesbeperkte kinderen: www.visunet.cnib.ca.

Library and Archives Canada realiseerde een opmerkelijke samenwerking met de uitgevers om publicaties in aangepaste vormen (elektronisch, braille, audio en grote letter) aan te maken, gebaseerd op de elektronische boekbestanden². Op die manier moeten personen met een leesbeperking gelijke toegang tot lectuur en informatie krijgen.

Als lid van het Standing Committee van de sectie 'Libraries serving Persons with Print Disability', heb ik tijdens deze conferentie meegewerkt aan drie onderwerpen:

1. het programmeren van referaten over de toegankelijkheid van gedrukte materialen, bibliotheekgebouwen, powerpointpresentaties en websites³ voor mensen met een leesbeperking;
2. het digitale project 'a Global Library for the World Community of Print Disabled People'. Dit project beoogt niet alleen een wereldwijde catalogus, gebaseerd op Worldcat van OCLC⁴, met titelbeschrijvingen van braille- en audioboeken, maar ook een wereldbibliotheek met toegang tot de fulltext content van de lectuur in aangepaste vormen. Een reusachtig project waaraan ook de Luisterpuntbibliotheek meewerkt;
3. de voorbereiding van een 'satellite meeting' in 2009 bij de Ifla-conferentie in Milaan. Deze tweejaarlijkse pre-conferentie zal plaatsvinden in Mechelen en Maastricht van 17 tot en met 20 augustus 2009 in een

gezamenlijke organisatie van Nederland en Vlaanderen. Hierover leest u binnenkort meer in *Info* en op de website van Luisterpunt (www.luisterpuntbibliotheek.be) Het thema is: 'Better Library Services for Print Disabled People through Partnerships with Publishers and Public Libraries'. Een hele dag wordt gewijd aan de samenwerking tussen openbare bibliotheken en speciale bibliotheken voor leesbeperkte personen. Vlaamse bibliothecarissen die een goed praktijkvoorbeeld kort willen presenteren kunnen zich aanmelden bij Luisterpunt.

Geert Ruebens, Directeur Luisterpunt

*Het taallaboratorium van de Grande Bibliothèque.
Foto: BAnQ, Bernard Fougères.*

Pleidooi voor bibliotheken zonder grenzen

Wereldwijd stellen bibliotheken hun aanbod en dienstverlening ten dienste van een multiculturele bevolking. Maar hebben bibliotheken een rol te spelen in de huidige integratieprocessen? Zo ja, wat zijn hun mogelijkheden? De sectie 'Library services to multicultural populations' wijdde in Québec een uitgebreide en vanuit mijn hoofdstedelijk perspectief zeer interessante sessie aan dit thema.

In Vlaanderen en Brussel⁵ wordt de multiculturele samenleving nog niet structureel weerspiegeld in de collecties, de breedingsactiviteiten, de samenwerking en het personeel van de openbare bibliotheken. De initiatieven zijn versnipperd. Nochtans zijn nieuwkomers en allochtonen vaak intensieve bibliotheekgebruikers.

Ik geef hier daarom graag een overzicht van de best practices van onze collega's in Barcelona, Queens New York City en Toronto⁶ en toets deze aan de bevindingen van het 'Low Countries Library Link Symposium⁷ – the multicultural library: a necessity in a creative and tolerant society' vorig jaar in oktober in Mechelen.

De bibliotheek, waar toegang en gebruik vrij zijn, stimuleert sociale cohesie en is een belangrijk punt van informatie en integratie. Ze worden door overheden echter lang niet altijd erkend als essentiële partners in het onthaal van nieuwkomers of culturele minderheden. Toch is er een grote nood aan plaatsen voor 'citizen coexistence', waar mensen gewoon naast elkaar aanwezig kunnen zijn, zodat vooroordelen verzacht kunnen worden en interculturele relaties opgestart.⁸ De openbare bibliotheek is niet enkel een publieke ruimte, zoals een park of de openbare weg, maar ook een maatschappelijke ruimte (societal space). Ze functioneert als een laagdrempelige ontmoetingsruimte. De mogelijkheid tot informele contacten blijft een sterke troef van de fysieke bibliotheek.

Integratie is een multidimensionaal tweerichtingsproces. Nieuwkomers moeten zich sociaal, cultureel en economisch aanpassen aan hun nieuwe land, maar de gastsamenleving moet hun aanwezigheid eveneens verwelkomen en absorberen. De multiculturele bibliotheek kan dus enerzijds de praktische informatie en taalmiddelen verschaffen nodig voor de aanpassing aan een nieuw land, ze moet anderzijds ook de verschillende cultuurgemeenschappen representeren door ze te documenteren en voor te stellen aan de globale gemeenschap⁹.

Op basis van ervaring en publieksonderzoek¹⁰ kunnen de informatiebehoeften van nieuwkomers en immigranten als volgt omschreven worden:

- talenkennis;
- juridische informatie;
- informatie over de arbeidsmarkt, het onderwijssysteem en gezondheidszorg;
- informatie en vaardigheden nodig bij het vinden van een job en een huis;
- algemene oriëntatie en informatie over het gastland en de gastcultuur;

- communicatie met familie en vrienden in het thuisland;
- actualiteit over het thuisland;
- behoud van eigen culturele identiteit.

Welke cultuurgemeenschappen zijn in het werkingsgebied van de bibliotheek aanwezig? Gaat het om nieuwkomers of migranten van de tweede generatie? Gaat het om economische of politieke migranten of expats? Wat is hun scholingsgraad? Wat is de grootte en de culturele uitstraling van de migrantengemeenschappen (graad van organisatie)? Kennen de migranten het concept 'openbare bibliotheek', bestaat er thuis een leescultuur? Lokale analyse maakt het mogelijk deze vragen te beantwoorden en op basis van de gegevens concrete instrumenten te ontwikkelen, zoals:

- anderstalige collecties (jeugd en volwassenen, film en muziek, kranten en tijdschriften), meertalige voorleesuur-tjes, activiteiten gerelateerd aan meerdere cultuurgemeenschappen in samenwerking met migrantenorganisaties ...;
- de deelname aan gemeenschapsactiviteiten en aanwezigheid in een netwerk van organisaties en instellingen om zo de zichtbaarheid van de bibliotheek te verhogen;
- meertalige communicatie (website, OPAC, bibliotheekfolders, voorleestips, internetgids, fysieke signalisatie ...);
- een intercultureel bibliotheekteam: de gebruiker keert terug als hij weet dat er iemand is met wie hij gemakkelijk in zijn eigen taal kan communiceren;
- personeelsopleidingen in culturele diversiteit;
- Vlaamse en Nederlandstalige klassiekers in vertaling en aandacht voor vertalingen in het Nederlands van klassiekers uit de landen van herkomst van de aanwezige cultuurgemeenschappen;
- aandacht voor orale tradities van bepaalde cultuurgemeenschappen binnen de bibliotheekwerking.

Diversiteit in de personeelsploeg en adviesraden is echter bij gebrek aan kandidaten geen gemakkelijke opgave. Wegens het beperkte aanbod op de boekenmarkt en de noodzakelijke expertise is de uitbouw van anderstalige en gemakkelijk-lezencollecties verre van evident, vooral voor kleine bibliotheken. Hoewel de multiculturele bibliotheek bij uitstek een lokale inbedding moet krijgen afhankelijk van de specifieke context, is een centrale ondersteuning noodzakelijk.

De weg naar de multiculturele bibliotheek is dus bezaaid met uitdagingen. De interactie tussen cultuurgemeenschappen zou echter ook in Vlaanderen en Brussel een relevante kerndoelstelling voor de lokale bibliotheek kunnen zijn. Het is daarbij belangrijk te onderstrepen, zoals het 'IFLA Multicultural Library Manifesto' stelt, dat de bibliotheek niet voor een stukje multicultureel kan zijn, het is namelijk net het tweerichtingsverkeer tussen culturen dat de multiculturele bibliotheek de moeite waard maakt. De hele lokale bibliotheekwerking en de bovenlokale ondersteuning zouden dus geïnterculturaliseerd moeten worden. Werk aan de winkel!

Nathalie Verstrynge, Openbare Bibliotheek Elsene

Kennis delen

Ook op de 74ste editie van het IFLA-congres was de 'knowledge management'-sectie goed vertegenwoordigd. Een greep uit haar activiteiten.

De sessie 'Towards understanding in the multicultural world' werd ingeleid door **Donna Scheeder** – hoofd van de 'Law Library Services' van de Library of Congress. Zij wees erop dat kennismanagement de kloof tussen verschillende landen en culturen kan verkleinen en dus onrechtstreeks een bijdrage kan leveren tot de wereldvrede. Vervolgens was het de beurt aan sprekers van diverse organisaties om hun best practices op het terrein van kennismanagement te delen met het publiek. **Linda Stoddart** van de United Nations, bijvoorbeeld, focuste op het belang van interne kennisdeling voor de politieke besluitvorming van de UN. **Ratna Bandyopadhyay** van de Universiteit van Calcutta toonde aan hoe de openbare bibliotheken in India bijdragen tot het delen en het behoud van de plaatselijke tradities.

De paneldiscussie met als thema 'social computing tools and knowledge sharing' werd ingeleid door enkele korte presentaties van, onder meer, **David Gurteen**, consultant kennismanagement en bezieler van de wereldwijd verspreide Gurteen Knowledge Community. Hij schetste de geschiedenis van 'kennismanagement 1.0' en de komst van 'kennismanagement 2.0' ofwel 'social knowledge management'. Vervolgens wist hij het publiek te boeien met zijn ervaringen met social tools. De tweede spreker, **Moirra Fraser** – van het informatie- en kenniscentrum van het Nieuw-Zeelandse parlement – focuste op het gebruik van social tools door parlementen en regeringen wereldwijd. Vooral blogs – een middel om ook de jongere generatie te bereiken – scoren heel goed bij politici. Nog een interessante bijdrage kwam van **Mary Lee Kennedy**, verbonden aan de bibliotheek van de befaamde Harvard Business School. Zij benadrukte hoe academici social tools gebruiken om contacten te leggen met collega-wetenschappers. De discussie werd afgerond met een handvol bruikbare tips voor bibliotheken die met web 2.0 aan de slag willen. Zo is het belangrijk dat je als bibliotheek eerst een online gemeenschap in het leven roept – bijvoorbeeld door aanwezigheid op Facebook – die de nodige kritische massa levert voor je bibliotheekblog of wiki. Over één ding waren de sprekers en het publiek het eens: het is belangrijk dat je experimenteert met de vele tools die op het web voorhanden zijn.

Karolien Selhorst

Noten

1. De Landtsheer, Simone, *Ifla 2007. Libraries for the future: progress, development and partnerships*, in: *Bibliotheek- & archiefgids*, 84 (2008) 3, p. 32-34.
2. Meer over dit 'Initiative for Equitable Library Access' (IELA): <http://www.collectionscanada.gc.ca/iela/index-e.html>.
3. <http://www.w3.org/WAI/>
4. www.worldcat.org
5. In Brussel raakt de evidentie van de uitbouw multiculturele openbare bibliotheken bovendien meteen verstrikt in de grenzen gesteld door het afzonderlijke bestaan van Franstalige en Nederlandstalige bibliotheken.
6. SOLE VILANOVA Imma (*The Public Libraries Consortium of Barcelona*), *The library as a reflection of the city's cultural diversity*, http://www.ifla.org/IV/ifla74/papers/118-Sole_Pinen-en.pdf
GITNER Fred (*Queens Library, New York*), *Changing demographics : marketing to communities in transition : reaching out to new immigrants*, <http://www.ifla.org/IV/ifla74/papers/118-Gitner-en.pdf>
GLASS Elizabeth (*Toronto Public Library*), *Best practices in multicultural library services : settlement services @ Toronto Public Library*, http://www.ifla.org/IV/ifla74/papers/118-Glass_Sheffield-en.pdf
7. Voor de papers van de editie 2007 zie www.vcob.be - info voor bibliotheken - Low Countries Library Link Symposium
8. SOLE VILANOVA Imma, zie boven.
9. GITNER Fred, zie boven.
10. GLASS Elizabeth, zie boven.

